

GEEN DAG ZONDER GODS WOORD

**Werkwijzer
voor junioren 1**

COLOFON

GEEN DAG ZONDER GODS WOORD

Werkwijzer voor junioren nummer 1

UITGAVE

Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten
Afdeling Vorming & Toerusting
Amersfoortseweg 18
3712 BC Huis ter Heide

AUTEUR

G.W. Frenk

INHOUD

1.	Toen zei God.....Hoeveel?.....	1
2.	Toen zei God....Zon, maan en sterren.....	4
3.	Het mooiste komt nog.....	7
4.	God laat je niet in de steek.....	10
5.	Twee broers.....	13
6.	De grote vloed.....	16
7.	De Toren.....	19
8.	Abram wordt Abraham.....	23
9.	Wat kies je?.....	26
10.	Lachebek wordt geboren.....	29
11.	Hoe loopt het af met Lot?.....	33
12.	Een moeilijk verhaal.....	36
13.	Een terugblik.....	37

1

Toen zei God..... Hoeveel?

Vorbereiding

Leerdoel

- De junioren vragen zich af hoe alles is ontstaan.
- Ze nemen kennis van het antwoord dat Genesis op die vraag geeft.
- Ze beseffen dat op de eerste drie scheppingsdagen in Genesis, de voorwaarden worden geschapen voor dierlijk en menselijk leven.

Werkboekje

Antwoorden op vragen:

De aarde was: *onherbergzaam, verlaten, watervloed, duisternis.*

Materiaal

Een zak vol kleine voorwerpen om te gebruiken bij aanvang van het gesprek. Zie de rubriek *activiteit*, hieronder.

Adviezen

Zorg ervoor dat je de lesstof in het werkboek en in de werkwijzer beheerst. Maak gebruik van de suggesties die gedaan worden in de werkwijzer of bedenk zelf andere mogelijkheden.

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Kijk eerst naar de inleiding van de studie. Daar staan allerlei feitjes. Vraag aan de junioren wat ze het meest verrassend vonden.

Kunnen ze zich bijvoorbeeld iets voorstellen bij een temperatuur van 15 miljoen graden?

2. Activiteit

Scheiding aan brengen. Doe een groot aantal kleine voorwerpen in een zak en neem die mee naar de lesbespreking. Keer de zak om op tafel en laat de groep bepalen hoe ze de voorwerpen willen sorteren. Gun ze een aantal minuten de tijd om de taak uit te voeren. Vraag vervolgens op welke basis ze hebben gesorteerd: op kleur? Op grootte? Op soort?

Een voorbeeld. In de zak zitten een potlood, een vel papier, een ballon, een sleutel, een boek, een rolletje plakband, een pakje kauwgom, een schoenveter, een handschoen, een onderbroek, een appel, een dennenappel, een boomblad.....

Je kunt je voorstellen dat er een scheiding wordt aangebracht tussen eetbaar en niet eetbaar. Ook mogelijk is een scheiding op kleur (effen of gemengd). Een driedeling is ook mogelijk: kleding, studiemateriaal, “boomproducten”.

Aan het einde van de activiteit maak je duidelijk dat Gods scheppingsactiviteit bestaat uit scheiden en onderscheiden. Nat en droog, boven en onder, licht en duister....

3. Verhaal

- Vraag naar de gevoelens die woorden als: *onherbergzaam, verlaten, watervloed en duisternis*, bij de junioren oproepen. Je mag verwachten dat zo'n wereld een gevoel van onveiligheid en bedreiging veroorzaakt. Dat heeft God blijkbaar ook begrepen! Op die wereld is geen plaats voor leven. Dus gaat hij over tot het scheppen van goede voorwaarden voor leven.
- Eerst is er licht. Vraag naar ervaringen in het donker. Benadruk de noodzaak van licht voor leven in al zijn vormen.
- Bekijk de tekening van de wereldkoepel. Laat de junioren beschrijven wat ze zien. Kom terug op het scheiden dat aan de basis ligt van de schepping. De oude Israëlieten hebben dat goed begrepen. Er is water boven (regen) op (zee) en onder (fontein, bronnen) de aarde.
- Kijk samen naar de informatie over water. Wat blijft er van je over als je helemaal uitgedroogd bent? Laat de junioren ook zien dat de watervloed door God bedwongen wordt. Hij duwt het water weg om land te “maken”. Vraag of ze nog meer verhalen kennen waar God het water “wegduwt”?
- Laat de junioren uitzoeken hoe vaak het woord **mooi** in de Groot Nieuws vertaling van Genesis 1 voorkomt. Ga daarna in op het woordje *tof*!

4. Verwerkingsactiviteit

Gebruik het "gedichtje" aan het slot van studie 1. Laat de groep ervaringen en eventuele antwoorden uitwisselen.

Achtergrond en informatie voor gespreksleid(st)er

Het scheppingsverhaal (1:1-2:4a) mag tot de allergrootste literatuur worden gerekend. De taal is helder en de opbouw fraai.

De eerste drie dagen schept God mens bewoonbare ruimten, waarin de verschillende bewoners van de wereld (dag vier tot en met zes) kunnen wonen.

BEWOONBARE RUIPTEN

BEWONERS

1. Licht
(scheiding licht en duisternis)	4. Lichtpunten
(zon, maan en sterren)
2. Uitspansel
(scheiding wateren boven en wateren beneden)	5. Vogels en vissen
(gevogelte, grote zeedieren en krioelende levende wezens)
3. Droge aarde
(scheiding water en droge)	6. Dierenwereld
(vee, kruipend gedierte en wild gedierte)

7 . SABBAT (Hij rustte, zegende, heiligde)

Hoewel het verhaal van de schepping geordend en gestructureerd wordt verteld, is er geen sprake van een wetenschappelijk verslag. Eerder hebben we te maken met een getuigenis. De mens staat midden in het wonder dat schepping heet en spreekt als het ware de woorden van God na.

Let op de volgende zaken:

1. God is koning van het universum, want
 - hij heeft alles gemaakt: Hij is ingenieur, architect, timmerman, tuinman, drooglegger, bouwmeester, kunstenaar enz.
 - Hij is een God van orde: Alles heeft zijn specifieke taak gekregen (scheidingen, en een zeer logische opbouw van het geheel).
 - God is. Er wordt niet uiteen gezet hoe God eruit ziet. Wij komen nauwelijks iets van Hem te weten. Hij bestaat gewoon.
 - Hij is de grootste: Hij staat boven alle hemellichamen. Hij is groter dan de zon en maan. En dat betekende heel wat in die tijd. Zowel de zon als de maan golden als oppermachtige goden. In het verhaal zit dus een aanval op de toenmalige godsdiensten.
 - Hij is een tevreden architect: als een refrein klinkt het "En God zag dat het goed was." Met andere woorden: Hij vond Zijn schepping goed.

2

Toen zei God..... Zon, maan en sterren dag

Vorbereiding

Leerdoel

- Junioren zien en begrijpen dat de tweede serie van drie scheppingsdagen voortbouwt op de eerste serie.
- Ze weten dat God scheidt door zijn woord. Hij spreekt en het is er!
- Ze beseffen dat ook zij onderdeel zijn van de schepping

Werkboekje

Antwoorden op vragen in het werkboek.

90.000 dagen
Meer dan 245 jaar.

Planeet geeft zelf geen licht
Ster geeft wel licht
Ster staat op een "vaste" plaats
Planeet draait om de zon.

Materiaal

Leen de volgende boeken bij de bibliotheek
Vogelgids
Boek over vissoorten

Adviezen

Lees het werkboek en de werkwijzer goed door.

Maak gebruik van al de rubrieken in de werkwijzer. Ieder onderdeel heeft een doel. Zie daarvoor de algemene inleiding.

Zorg er ook voor dat je zelf goed weet hoe je de tijd berekent aan de hand van de zon en de maan. Wellicht is het goed om een boek mee te nemen om dat te illustreren.

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
Zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

De zon en de maan helpen de mens om de tijd te bepalen. Gebruik de informatie en de opdrachten in het werkboekje om dit punt duidelijk te maken. Benadruk ook de immense afstanden in ruimte en tijd. De antwoorden op de vragen staan hierboven. Het tellen van de dagen en nachten heeft ook te maken met het ritme van zes dagen werken, één dag rusten. De mens moet toch weten waarneer het sabbat is!

2. Activiteit

Opdracht voor de junioren

Stel dat jij de schepper was geweest. Wat had je anders gedaan? Waren er net zoveel verschillende soorten dieren, vogels en vissen geweest of had je er een aantal niet geschapen? Denkt iedereen in de groep er ook zo over?

3. Verhaal

- Zon en maan worden geschapen om licht te geven en om de tijd te kunnen berekenen. Vergeet niet om te vragen naar de rekensom over de vlucht van de Concorde naar Neptunus. Het antwoord staat hierboven in de rubriek *werkboekje*.
- Benadruk het wonder van het universum. Voor gelovigen heeft dat allemaal te maken met God en zijn scheppingsdrang. Vertel de junioren ook dat het helemaal niet vanzelfsprekend is dat de wereld bestaat. Niemand heeft God gedwongen om tot schepping over te gaan. Geen mens kon het hem vragen – er was immers nog niemand. De schepping is dus echt iets dat God heeft gedaan omdat hij het mooi (tof) vond.
- Dag 5 is de scheppingsdag van de levende wezens in de lucht en in de zee. De landdieren komen morgen pas – de zesde dag. Gebruik de vogel- en vissengids om de veelheid aan soorten te laten zien.
- Laat de junioren Genesis 1 nogmaals lezen (afgedrukt in werkboek). Hoeveel keer staat er “*toen zei God*”? Sla dit niet over. Een nevendoeel van studie 1 en 2 is om de deelnemers tot het lezen van het hoofdstuk te brengen. Zelf lezen van de tekst is belangrijk. De junioren kunnen elkaar corrigeren als dat nodig is.

4. Verwerkingsactiviteit

Geef ieder deelnemer een stuk papier en geef daarna de volgende opdracht:

Stel dat jij net als God iets kan scheppen door alleen maar te spreken. Stel dat je dat ook maar één keer mag doen. Schrijf op wat zou jij zeggen/scheppen? Laat het nog aan niemand zien. Als je allemaal klaar bent gaan we vergelijken.

Laat alle deelnemers eerst melden wat ze hebben gekozen. Zeg iets positiefs over die keuze. Kijk daarna naar de verschillende antwoorden en bespreek de uitwerking ervan zonder in het negatieve te vervallen.

Achtergrond en informatie voor gespreksleid(st)er

Zie studie 1

3

Het mooiste komt nog Weet je dat.....

Vorbereiding

Leerdoel

Junioren weten nu definitief hoe Genesis 1 is opgebouwd
Ze weten dat ook de mens geschapen is
Ze vragen zich af wat het betekent dat de mens het beeld van God is
Ze weten dat de sabbat het sluitstuk is van de scheppingsweek

Werkboekje

Antwoord op vragen.

De drie hebreeuwse letters zijn $\text{ש} = \underline{\text{s}}$ $\text{ב} = \underline{\text{b}}$ $\text{ת} = \underline{\text{t}}$

Materiaal

Adviezen

Zorg dat je het werkboek en de werkwijzer grondig hebt gelezen.

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Concentreer op het schema van de eerste zes dagen. Laat de junioren invullen wat er op de verschillende dagen gebeurt. Doel van de opdracht is om de kennis van het verhaal te versterken door het schematisch samen te vatten.

2. Activiteit

Vraag een van de junioren om van de ene hoek van het lokaal naar de andere te lopen. Vraag aan de rest of ze goed willen opletten hoe hij loopt, hoe hij/zij beweegt.

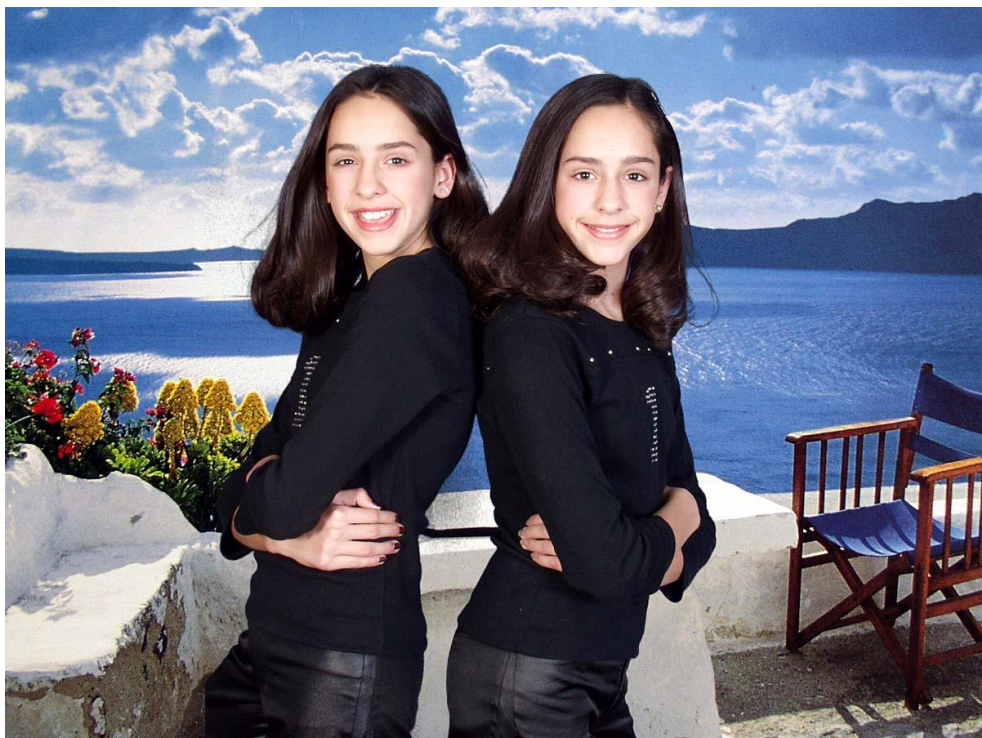
Vraag vervolgens een ander op dezelfde manier (met dezelfde bewegingen enz) ook van hoek naar hoek te lopen. Wellicht is er een wedstrijdje van te maken.

Is er nog iemand die het aan durft om de ouderling, predikant, leraar na te doen?

Vertel dat je het straks over de mens als beeld van God gaat hebben. Vraag dan of ze kunnen vertellen wat dit spel daarmee te maken heeft.

3. Verhaal

- Lees Genesis 1:26-27 samen. Er zijn twee belangrijke zaken die de junioren moeten weten: de mens is geschapen naar Gods *beeld* en de mens is geschapen als een *twee-eenheid* (man en vrouw). Zorg ervoor dat ze dat uit de tekst naar voren halen.
- Bespreek het idee van een evenbeeld. Een makkelijke ingang is het voorbeeld van een identieke tweeling (zie foto volgende pagina). De een is het evenbeeld van de ander. Maar, meestal gaat het alleen om het uiterlijk. In Genesis gaat het niet om hetzelfde uiterlijk, maar om een eenzelfde innerlijk, om een mens die hetzelfde doet, leeft en reageert als God. Vergeet niet om terug te komen op de openingsactiviteit. Kunnen ze een verband leggen tussen het loopje van een ander imiteren, en het beeld van God zijn? Als ze dat moeilijk vinden (8 jarigen zullen dat niet altijd kunnen) probeer ze dan vragenderwijs op weg te helpen.
- God is klaar. Hij bekijkt alles wat hij geschapen heeft en verklaart het goed, mooi, tof. Ook de mens is tof in Gods ogen. Misschien is het mogelijk om de junioren te vertellen dat God die eerste blik op de mens nooit is kwijtgeraakt. Hoewel er straks in hoofdstuk 3 en 4 de nodige ellende zal losbarsten, blijft God steeds zoeken naar het goede en mooie in de mens. Misschien heeft dat ook wel te maken met de mens als "beeld van God". Zou dat kunnen betekenen dat je altijd op zoek gaat naar het goede en mooie in de ander. Betekent dat ook niet dat je zelf mag weten dat God jou nooit alleen maar aankijkt met boosheid in zijn ogen, alsof je afgeschreven bent. Hij kijkt toch ook met medelijden en met hoop. NB. Dat is allemaal wat abstract en moeilijk, maar het is wel uit te leggen als je de moeite neemt.
- De schepping is voltooid. God gaat rusten. Hij heeft de aarde en alles wat er mee samenhangt goed verklaard. Het is af. Nu mag de mens op aarde gaan leven, samen met alle andere levende wezens. God gaat rusten. Mooi beeld is dat. Leg uit aan de junioren dat het er niet om gaat dat God moe is, of dat hij nu verder zijn schepping links laat liggen. God rust omdat hij tevreden is met wat hij heeft gemaakt. Hij gaat als het ware liggen kijken! Wanneer de mensen sabbat gaan vieren (ook rusten) liggen ze min of meer samen met God te kijken naar al het mooie in de wereld. Sabbat vieren is terug gaan naar (terugdenken aan) die eerste vrije dag van God en mens samen.

4. Verwerkingsactiviteit

Vraag de junioren om een leraar na te doen die thuis het huiswerk van zijn klas nakijkt. Wat doet hij als hij een fout ziet? Hoe reageert hij dan? Kun je hem nadoen op het moment dat hij iets heel goeds aantreft?

Is er verschil tussen die twee momenten?

Denk je dat God op die leraar lijkt? Of kijkt God anders naar ons huiswerk?

4

God laat je niet in de steek

Vorbereiding

Leerdoel

De junioren lezen Genesis 3 aan de hand van het werkboek.

De junioren weten in grote lijnen wat er in Genesis 3 gebeurt.

De junioren beseffen dat het niet alleen over *toen* gaat, maar ook over *nu*.

De junioren ervaren dat God met zorg en vergeving reageert op wat er is gebeurd.

Werkboekje

N.v.t.

Materiaal

Geen

Adviezen

Je kent Genesis 2 en 3 bijna uit je hoofd! Je hebt de lesstof in het werkboek ook goed gelezen. Probeer de stof als verhaal in je hoofd te hebben. Leg nadruk op:

- De wereld van vrede. Adam en Eva in de tuin.
- De twee bomen en de slang
- Waarom staat Genesis 3 in de bijbel? Om antwoord te geven op de vraag waarom de wereld niet meer zo tof is als in het begin.
- Adam en Eva weten van goed en kwaad.
- Hoe reageren de mensen op God nu zij goed en kwaad kennen?
- Hoe reageert God op de mens die zich nu voor zichzelf schaamt?

Programma

Opening

Welkom

Zang

Gebed

zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Benadruk nog eens dat God de scheppingsdagen afsloot met de uitspraak dat het allemaal mooi was (goed, tof). Misschien is het nuttig om te vertellen dat je de volgende zaken wil laten zien:

De wereld van Adam en Eva was goed

Die wereld wordt verstoord

De mens verbergt zich daarna voor God

God zoekt de mens op en laat hem niet alleen.

2. Activiteit

Vraag aan de junioren of ze wel eens een droom hebben gehad waarin ze zich vreselijk schaamden? Vertel eventueel een van je eigen dromen. De meeste mensen kennen dromen waarin ze in verkeerde kleren of in hun ondergoed op een feestje komen. Kinderen hebben wel eens dromen waarin ze plotseling niets meer kunnen zeggen als hen iets gevraagd wordt in de klas.

De bedoeling van de vraag is om het gevoel van schaamte even naar de oppervlakte te halen. Schaamte is een zeer diep ingrijpende fysieke en emotionele reactie op iets dat “verkeerd” gaat.

Je kunt straks een verband leggen tussen de schaamtegevoelens van de kinderen (of die van jezelf) en die van Adam en Eva. Je kunt daarna ook laten zien hoe God reageert op de schaamte van de mens.

3. Verhaal

- Volg de indeling van het werkboek.
- Laat de junioren in ieder geval antwoorden geven op de vragen die gesteld zijn over Genesis 3:15-25. Indien deze opdracht nog niet is gemaakt, laat deze dan ter plekke uitvoeren.
- Laat de junioren reageren op de illustratie van een tevreden God die naar zijn mensen kijkt. Wat zien ze? Wat denkt die God als hij zo naar Adam en Eva kijkt?
- In het werkboek staat: *Misschien is er wel geen verdrietiger zin in de hele wereld dan die in Genesis 3:7.* Vraag de junioren of ze kunnen vertellen waarom iemand dat zou denken?
- Benadruk het feit dat de mensen zich verschuilen voor God. Ze willen niet gezien worden! Leg nu ook het verband met het eerdere gesprekje over dromen en schamen. Wanneer je je schaamt wil je niet gezien worden. Dan kun je wel door de grond zakken, dan zou je het liefst van de aardbodem verdwijnen, dan
- Wanneer je overvallen wordt door schaamte, word je soms boos op de mensen om je heen. Je ziet dat Adam en Eva “kwaad” worden op elkaar. Ze geven elkaar de schuld. Maar Adam wordt ook “boos” op God. Hij zegt, *de vrouw die u mij heeft gegeven, die heeft het gedaan.*
- Probeer nu het zoeken van God zo warm mogelijk te vertellen. Hij is er niet op uit om de mens nog meer schaamtegevoel te bezorgen.

- Eindig met het grootse gebaar van God: hij bekleedt de mens zodat hij zich niet hoeft te schamen voor God. Vraag vervolgens naar de reactie die dit gebaar bij Adam en Eva zou hebben kunnen oproepen: zijn ze opgelucht, blij, dankbaar?

.....

4. Verwerkingsactiviteit

Laat de groep de tekening zien. Stel de vraag: is dit een goede illustratie om te laten zien hoe God met Adam en Eva omgaat? Kun jij iets anders of beters bedenken?

5

Twee broers

Vorbereiding

Leerdoel

De junioren kennen het verhaal van Kaïn en Abel waarschijnlijk al. Deze keer wordt het wat “filosofischer” benaderd.

Junioren beseffen min of meer dat het verhaal van de val doorgaat in de hele geschiedenis van de mens.

Junioren identificeren zich met onderdelen van het verhaal.

Werkboekje

N.v.t.

Materiaal

N.v.t.

Adviezen

Raak van te voren vertrouwd met de materie in bijbel en werkboek. Vertel niet meer dan wat er in de bijbel staat. De junioren hebben er recht op om te zien wat er staat geschreven en niet wat er later soms van is gemaakt.

Programma

Opening

Welkom

Zang

Gebed

zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Grijp terug op het scheppingsverhaal en Gods oordeel dat het goed was. Herinner aan het gesprek van vorige week toen bleek dat de schepping veel van haar tofheid was verloren. Vertel dat het gesprek van deze week zal gaan over de verdere gevolgen

2. Activiteit

Geef de junioren de opdracht om ieder van de volgende uitspraken met hun lichaam uit te beelden.

Ik ben ongeduldig
Ik ben geïrriteerd
Ik ben boos
Ik ben woedend
Ik ben buiten zinnen

Welke veranderingen bemerken ze in hun lichaamshouding? Wat gebeurt er met hun handen? Het zal meestal zo zijn dat naar mate de emotie heviger wordt de vuist zich gaat ballen en er een slaande beweging op gang komt (ingehouden of echt meppen!)

Het bruggetje naar het verhaal van Kaïn is snel gemaakt. Je kunt ook weer naar dit “spelletje” verwijzen wanneer het ter sprake komt dat Kaïn het kwaad op afstand moet houden: je moet het beheersen. Hoe onbeheerster, hoe meer geweld!

3. Verhaal

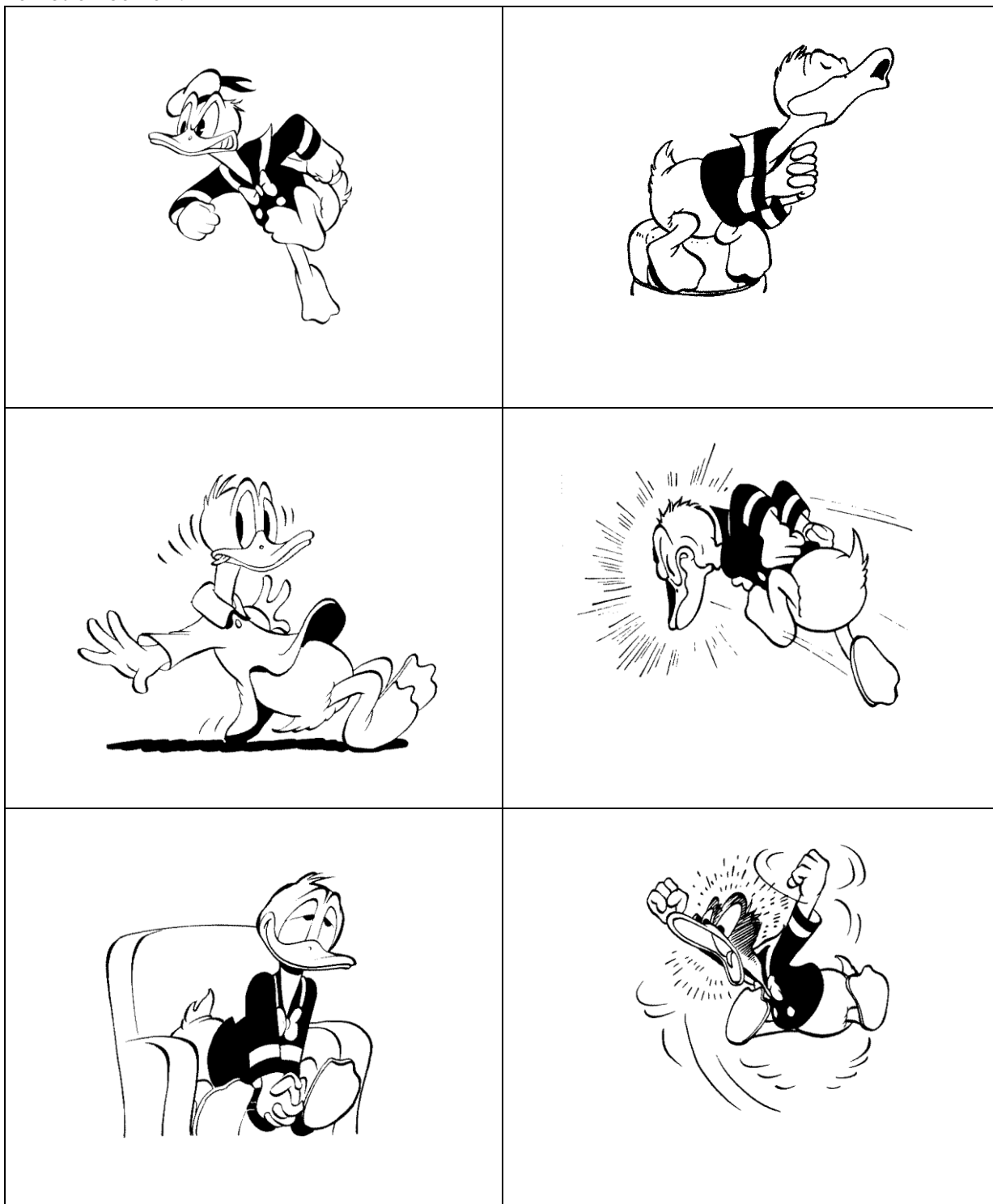
- Plaats het verhaal van Kaïn en Abel in de context van Genesis 3. De gevolgen van de misstap van Adam en Eva worden hier zichtbaar in de volgende generatie.
- Maak de junioren attent op de illustratie van de twee jongens. Hebben ze een keuze gemaakt? Kunnen ze vertellen waarom hun keuze op de een of de ander is gevallen?
- Maak de junioren er op attent dat de illustraties (rook die opstijgt en rook die neervalt) die ze soms aantreffen in kinderbijbels niet echt op het verhaal stoelen.
- Ga in op het gesprek dat God voert met Kaïn na de moord op Abel. Hier wordt pijnlijk duidelijk wat de kennis van goed en kwaad betekent. Het kwade ligt voortdurend op de loer. Je moet het van je afhouden. Je moet het steeds opnieuw de baas worden. Probeer dit niet al te persoonlijk te maken, alsof de kinderen zich constant moeten verantwoorden voor alles wat ze doen en denken. Maak gebruik van de spreekwoorden en gezegdes die iets laten zien van een kwaad dat ons steeds weer “overvalt” en dat we nauwelijks kunnen beheersen.

Plaats het in een breder kader. Vaak staan we voor een keuze tussen twee dingen. We weten wat goed is; wat we zouden moeten kiezen. Maar we kiezen het andere. We weten dat we de kant moeten kiezen van het meisje dat gepest wordt, maar we zeggen er niets van omdat we bang zijn zelf gepest te worden. Zou God dan mogen zeggen: *hé, je hoort voor je “zuster” te zorgen!!* Dat zei hij toch ook tegen Kaïn? Zou je willen dat God dat tegen iemand anders zou zeggen als jij gepest werd? Je kunt eventueel verwijzen naar de uitspraak: *heb de ander lief als je zelf, of, wat jij niet wilt dat jou geschiedt, doe dat ook een ander niet.*

- Probeer het verhaal actueel te maken door te laten zien dat broers nog steeds ruzie maken en elkaar nog steeds vermoorden. In het werkboek worden een aantal voorbeelden genoemd. Bespreek deze met de junioren. Zoek vooral naar oplossingen.
- De quiz over de verkeerd afgelopen schooltoets is voor eigen gebruik van de junioren. Geef wel ruimte als ze er spontaan over willen praten.

4. Verwerkingsactiviteit

Laat de deelnemers naar de zes plaatjes kijken. Kunnen ze voor ieder plaatje de bijbehorende emotie noemen?

6

De grote vloed

Vorbereiding

Leerdoel

Junioren lezen het vloedverhaal in zijn geheel
Junioren weten dat ook bij andere volkeren vloedverhalen voorkomen
Junioren begrijpen dat het vloedverhaal eindigt als een nieuw begin voor mensen
Junioren begrijpen wat een *regenboogmens* is

Werkboekje

Antwoorden op de vragen over het vloedverhaal

Hoeveel zonen had Noach?	3
Welke houtsoort moest Noach gebruiken voor zijn boot?	goferhout
Hoe lang was de boot?	300 el
Hoeveel verdiepingen had de boot?	3
Wat is het verschil tussen Genesis 6:19 en 7:2?	2 en 7
Hoe oud was Noach toen de vloed kwam?	600
Hoe lang regende het?	40 dagen en nachten
Hoe hoog stond het water boven de bergtoppen?	15 el
Hoe lang bleef het water zo hoog staan?	150 dagen
Wat had de duif in haar snavel toen ze terugkwam?	olijftakje

Materiaal

N.v.t.

Adviezen

Zorg ervoor dat je zowel het werkboek als de werkwijzer hebt doorgelezen en dat je een duidelijk plan voor ogen hebt om het gesprek te leiden. De werkwijzer biedt je daarbij enige houvast.

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Vertel: In zekere zin is het verhaal over de grote vloed het vervolg van de verhalen over Adam en Eva en Kaïn en Abel. Het gaat nog steeds niet goed. De mens kan het kwaad niet buiten de deur houden. Het lijkt wel alsof alles erdoor ontregeld wordt. We gaan het verhaal van Noach nu op een meer volwassen manier bekijken. In de kleuterklas ging het om de leuke diertjes. Nu gaat het erom dat je begrijpt wat er echt in het verhaal staat.

2. Activiteit

Ergens in het heelal zweeft een satelliet die informatie in zich meedraagt over het leven op aarde. Er is een alfabet aanwezig, de cijferreeks van 1 tot en met 10, foto's, geluidsbanden, kortom van alles waarvan wij mensen denken dat het belangrijk is om ons te leren kennen. De satelliet is een soort ruimteark.

Stel nu dat jij weet van een toekomstige vloed. Je bouwt een boot en hoopt dat in ieder geval jij en je familie het water zullen overleven. Wat zou jij meenemen in die boot (afgezien van eten en wellicht andere vormen van leven)? Wat vind jij belangrijk om bij je te hebben op een "nieuwe" aarde?

Als gespreksleider vel je geen oordeel over de keuzes die worden gemaakt. Wel vraag je naar de redenen die de keuzes bepalen.

De activiteit is een opmaat naar de verdere studie.

3. Verhaal

Er staat nergens in het verhaal dat Noach zijn burens heeft gewaarschuwd of dat hij ze heeft aangemoedigd om ook maar arken te bouwen! Hou het dus zuiver. Zadel de junioren niet op met allerlei verzinsels of gissingen. Lees wat er staat en niet meer dan dat.

- In het werkboek staat een opdracht om het hele vloedverhaal te lezen en daarna een aantal vragen te beantwoorden. Geef de junioren gelegenheid om de antwoorden te vergelijken. Als blijkt dat de meerderheid het verhaal (nog) niet heeft gelezen, laat dan de opdracht ter plekke uitvoeren. Een hoofddoel van studie 6 is namelijk dat ze het verhaal zelf hebben gelezen.

- Geef wat aandacht aan een vergelijking tussen het vloedverhaal van het Genesis verhaal en dat van de oude Babyloniërs en de Indiërs. Benadruk in eerste instantie de overeenkomsten. Bekijk daarna de verschillen.
- Vestig de aandacht op Genesis 8:21 en 9:15-16. In beide teksten wordt een “belofte” gedaan. Laat de junioren in eigen woorden weergeven wat dat betekent. Wijs daarna toch ook even op die nogal onheilspellende zin in 8:21 over “het kwaad”. Blijkbaar komt er een nieuw begin, maar het kwaad is nog niet bedwongen. Het zal de mens blijven vergezellen.
- Probeer samen het begrip “regenboog mens” inhoud te geven. Het gaat natuurlijk om de mens die samen met God wil leven en de nieuwe wereld, waarvan de regenboog het symbool is, wil helpen bouwen. Je kunt daarvoor de volgende zinnen laten afmaken:
Een regenboog mens denkt
Een regenboogmens doet
Een regenboogmens is

4. Verwerkingsactiviteit

Lees samen het gebed waarmee studie 6 wordt afgesloten in het werkboek.

7

De Toren

Vorbereiding

Leerdoel

De junioren lezen Genesis 11:1-9 in zijn geheel door
De junioren weten wat de naam Babel en het woord balal betekenen
De junioren denken na over macht(smisbruik)
De junioren leggen een verband tussen Genesis 11 en Daniël 3

Werkboekje

N.v.t.

Materiaal

N.v.t.

Adviezen

Lees het werkboek en de bijbehorende bijbelverhalen grondig.

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Vertel de junioren wat u in het gesprek wil doen en bereiken:

- We willen onze bijbelkennis vergroten.
- We gaan kijken naar de betekenis van Babel
- We gaan praten over macht en wat het met mensen doet.
- We maken een uitstapje naar Daniël 3

2. Activiteit

Maak gebruik van de informatie in het werkboek over de hoogste torens en de grootste steden. Maak er eventueel een informeel quizje van.

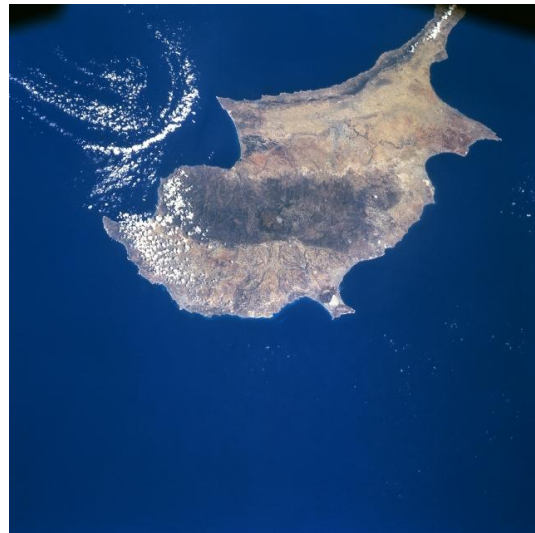
Laat vervolgens de afbeelding 1 en 2 (hieronder afgedrukt), aan de junioren zien. Wat zien ze precies? Wat is een belangrijk verschil tussen afbeelding 1 en afbeelding 2?

Probeer in ieder geval aandacht te vestigen op het feit dat je op afbeelding 1 nog huizen ziet waar mensen wonen, terwijl je op afbeelding 2 alle contact met mensen kwijt bent.

Later in het gesprek kunt u terugkomen op de afbeeldingen door te zeggen dat we soms over machthebbers spreken als hooggezeten of hoogverheven! Soms verliezen ze daardoor de mensen (menselijke maat) uit het oog.

Figuur 1

Figuur 2

3. Verhaal

- Lees Genesis 11:1-9 nog eens aan de junioren voor. Gebruik daarvoor de Nieuwe Bijbelvertaling:

1 Ooit werd er op de hele aarde één enkele taal gesproken. 2 Toen de mensen in oostelijke richting trokken, kwamen ze in Sinear bij een vlakte, en daar vestigden ze zich. 3 Ze zeiden tegen elkaar: 'Laten we van klei blokken vormen en die goed bakken in het vuur.' De kleiblokken gebruikten ze als stenen, en aardpek als specie. 4 Ze zeiden: 'Laten we een stad bouwen met een toren die tot in de hemel reikt. Dat zal ons beroemd maken, en dan zullen we niet over de hele aarde verspreid raken.' 5 Maar toen daalde de HEER af om te kijken naar de stad en de toren die de mensen aan het bouwen waren. 6 Dit is één volk en ze spreken allemaal een en dezelfde taal, dacht de HEER, en wat ze nu doen is nog maar het begin. Alles wat ze verder nog van plan zijn, ligt nu binnen hun bereik. 7 Laten wij naar hen toe gaan en spraakverwarring onder hen teweegbrengen, zodat ze elkaar niet

meer verstaan. 8 De HEER verspreidde hen van daar over de hele aarde, en de bouw van de stad werd gestaakt. 9 Zo komt het dat die stad Babel heet, want daar bracht de HEER verwarring in de taal die op de hele aarde gesproken werd, en van daar verspreidde hij de mensen over de hele aarde.

*

(11:9) Babel heet, want daar bracht de HEER verwarring – In het Hebreeuws is er een woordspel tussen de naam Babel en het werkwoord balal, ‘verwarring brengen’.

- Vraag vervolgens of de junioren naar *bijlage 1* (zie beneden, de toren van Babel: Breughel) willen kijken. Wat zien ze precies? Laat ook de details aan de orde komen. Komt het overeen met wat ze in Genesis 11 hebben gelezen? Wat missen ze? Dit geeft de junioren de kans om het verhaal tot in detail te lezen en bekijken.
- Behandel de betekenis van de naam Babel en de woordspeling die daar in Genesis 11 op wordt gemaakt. Er is nogal een verschil tussen: *poort van de goden* en *verwarring*. Maak de deelnemers attent op het verschil van denken dat achter die betekenissen zit. In het werkboekje staat daarover:
In Babel zeiden de inwoners, wij wonen in de stad van de goden, Babilani. Wij zijn de poort tot de hemel. Het Joodse volk dat tegen zijn wil in Babel woonde riep: jullie wonen in Balal, verwarring. Jullie zijn geen goden, maar mensen
- Stel de vraag waar God bang voor wordt als hij naar de bouw van de toren kijkt.
Is hij soms bang dat mensen teveel macht zullen krijgen? Als dat zo is, waarom zou hij daar bang voor moeten zijn?
- Wat gebeurt er als mensen teveel macht over elkaar krijgen? Maak gebruik van het werkboekje (*je denkt dat je een god bent als*).
- Gebruik Daniël 3 om te laten zien wat er kan gebeuren als één iemand, of één volk, teveel macht krijgt.

4. Verwerkingsactiviteit

Vraag de deelnemers om ieder voor zich de volgende zin af te maken:

Als ik koning (de baas) was zou ik

Wanneer iedere deelnemer zijn of haar zin heeft voorgelezen, vraag je het volgende:

Als jouw wens niet de wens is van je onderdanen, wat zou je dan doen? Hoe zou je er voor zorgen dat wat jij wilt toch gebeurt?

Er kan een discussie ontstaan over macht, geweld, dwang, vrijheid enz. Laat zien dat het verhaal van Babel daar ook mee te maken heeft. Teveel macht bij de één betekent te weinig vrijheid voor de ander.

Sluit af met het voorlezen van Matteüs 20:24-28

BIJLAGE 1

P. Breughel, *De toren van Babylon*

8

Abram wordt Abraham

Vorbereiding

Leerdoel

Juniores verdiepen zich in het verhaal van Abram's reis naar Kanaän.

Juniores weten dat Terach en zijn familie naar Haran trok en Abram vandaar verder ging.

Juniores beseffen dat het verleden (redelijk) dichtbij is.

Juniores weten van de belofte aan Abram/Abraham

Juniores weten van de "bedreiging" van de belofte

Werkboekje

Antwoorden:

114 jaar

40 generaties om 1000 jaar terug te gaan

160 generaties om 4000 jaar terug te gaan

Het woord dat in de puzzel verschijnt is: Kanaän.

Abram is 75 jaar oud wanneer hij uit Haran vertrekt

Materiaal

Meenemen naar het gesprek: een atlas van de wereld en een kaart van Nederland.

Adviezen

Lees het werkboek en de werkwijzer goed door. Zorg ervoor dat je het benodigde materiaal voorhanden hebt.

Programma

Opening

Welkom

Zang

Gebed

zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Vertel dat we vanaf Genesis 12 niet meer in het verhaal van alle volken verkeren, maar terecht zijn gekomen in het verhaal van één volk, Israël. Abram is de stamvader van dat volk. Daarom begint het verhaal met hem. Neem de junioren even mee naar de stamboom in Genesis 11:10 en verder. Lees niet alles, maar laat zien dat in vers 24 Terach wordt verwekt. Lees vandaar verder tot aan het einde van het hoofdstuk.

2. Activiteit

Laat iedereen in de groep antwoord geven op de volgende vragen:

Waar kom jij vandaan/ben je geboren?

Waar zijn je ouders geboren?

Waar zijn je grootouders geboren/waar wonen ze?

De kans is groot dat niet iedereen het precies weet. Sommigen zullen echter laten weten dat zij zelf of hun ouders/grootouders van “elders” komen (binnen- of buitenland).

Noteer de plaatsen en landen die worden genoemd. Probeer ze daarna te vinden in een atlas of op een kaart.

Bespreek eventueel de ervaring van verhuizen als er junioren zijn die dat hebben meegemaakt. Verhuizen is niet gemakkelijk. Soms veroorzaakt het veel verdriet. Mensen zijn gehecht aan hun omgeving. Waarom verhuizen ze dan? Waarschijnlijk omdat men denkt een betere toekomst te hebben in de andere stad of het nieuwe land. Je hebt nu een brug naar het verhaal van Abram.

3. Verhaal

- probeer aan de hand van de opdrachten in het werkboek duidelijk te maken dat het verhaal van Abram/Abraham zich wel lang geleden heeft afgespeeld, maar dat het dichterbij is dan we vaak denken.
- Traceer de route van Ur naar Haran. Leg uit dat Terach steeds redelijk dichtbij de rivier de Eufraat is gebleven tijdens de lange tocht.
- Abram is in Haran wanneer hij geroepen wordt om naar een ander land te trekken. Het is het land dat “Ik u zal wijzen”, zegt God/een stem. Er wordt Abram een belofte gedaan. Laat de junioren nog eens op een rij zetten wat er in die belofte staat: *land, groot nageslacht, voorspoed, zegen voor alle volken*.
- Vraag naar de betekenis van het laatste couplet van het lied dat in het werkboekje staat afgedrukt. Wat wordt er bedoeld met de zin: *met een woord gaat hij het wagen*. Probeer helder te krijgen dat Abram niets anders heeft dan een belofte dat het goed zal komen in de toekomst. Hij heeft geen bewijs. Hij krijgt geen voorschot. Hij kan alleen maar vertrouwen op die stem! Dit is nu precies de reden waarom Abram/Abraham een gelovige wordt genoemd – geloof is vertrouwen hebben in God. Uiteraard kan hier gevraagd worden of wij het zouden aandurven om zo weg te trekken uit de omgeving die we kennen.

- In het werkboek komen nu Genesis 15:2-6 en 17:1-6, 17:15-19 aan de orde. De belofte wordt herhaald. Laat de junioren de reactie/het antwoord/de bedenkingen van Abram noteren. Merk op dat Abram op God vertrouwt. Merk ook op dat hij twijfelt aan de belofte. Toch wordt hij de vader van de gelovigen genoemd. Abram blijft een echt mens. Net zoals wij heeft hij zijn vragen en twijfels. Daar is niets verkeerd mee.

4. Verwerkingsactiviteit

Blinddoek één van de junioren. Plaats hem of haar in een hoek van het lokaal. Geef een ander de volgende opdracht: breng je geblinddoekte vriend(in) veilig naar de andere kant van het lokaal. Je mag daarvoor alleen je stem gebruiken.

Herhaal eventueel met andere deelnemers, als ze het leuk vinden.

Iets soortgelijks is er gebeurd met Abram toen hij in “blind” vertrouwen uit Haran wegtrok.

In het spel moet je vertrouwen hebben in de stem én de woorden van de ander.

Zo moest Abram vertrouwen hebben in de stem die hem riep.

9

Wat kies je?

Vorbereiding

Leerdoel

Junioren kennen het verhaal: scheiding van Abram en Lot
Junioren denken na over het maken van moeilijke en makkelijke keuzes

Werkboekje

Antwoorden puzzel
1. NINEVE
2. TERAH
3. HARAN
4. TIGRIS
5. UR
6. LOT
7. EUFRAAT
8. VROUW
9. GENESIS
10 KANAAN
TREFWOORD: VERTROUWEN

Materiaal

Een atlas van de bijbel.

Adviezen

Probeer het gesprek met de junioren als volgt op te bouwen.

- openingsactiviteit over kwijtraken van dingen waaraan je min of meer bent gehecht
- het conflict tussen de herders van Abram en Lot.
- De oplossing die Abram voorstelt: Lots keuze.
- Soms maak je een verkeerde keuze en raak je kwijt wat je denkt te hebben
- Eigen keuzes maken

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Het gesprek gaat vandaag over keuzes maken. Het verhaal van Abram en Lot helpt ons om daar over na te denken.

2. Activiteit

Hoofdstuk 9 in het werkboek begint met een opdracht om antwoord te geven op de vraag: *wat raak je liever kwijt?* De opdracht heeft de vorm van een quiz. Gebruik de opdracht als openingsactiviteit.

Als “men” de quiz nog niet heeft gedaan, geef dan gelegenheid om dat ter plekke te doen. Vraag de deelnemers om hun antwoorden te vergelijken.

Probeer vervolgens antwoord te krijgen op de vraag waarom we op het verlies van het ene voorwerp (of anderszins) verdrietiger reageren dan op het verlies van het andere.

3. Verhaal

- Er ontstaat een conflict tussen Abram en Lot. Laat de junioren zelf vertellen waaruit dat conflict bestaat. Gebruik de atlas van de bijbel om te laten zien waar het verhaal zich afspeelt.
- Laat de junioren zelf vertellen hoe het conflict wordt opgelost.
- Hoe kun je merken dat de schrijver van Genesis 13 eigenlijk vindt dat Lot de verkeerde keuze maakt? Laat de deelnemers zelf het antwoord vinden in de tekst. Ze zullen waarschijnlijk wijzen op het feit dat de schrijver al verwijst naar de verwoesting van de stad in vers 10 en commentaar heeft op de inwoners in vers 13.
- Waaruit blijkt dat Abram het goede deel heeft gekregen? De schrijver laat duidelijk blijken dat Abram en zijn nageslacht het hele land zullen bezitten. Lot heeft iets “in handen” dat niet blijvend is. Abraham ontvangt iets dat zal blijven bestaan.
- In het werkboek wordt ingegaan op het maken van goede keuzes. Maak gebruik van de spreekwoorden die daar op betrekking hebben. Maak ook gebruik van de vragen die aan de junioren worden gesteld aan het einde van studie 9.

4. Verwerkingsactiviteit

Vraag naar de antwoorden die junioren geven op de vraag in het werkboek: Denk je eens in dat Lot tegen Abram had gezegd, “*nee, oom, maakt u de eerste keuze maar*”. Welk deel van het land zou Abram gekozen hebben? Vertel waarom je dat denkt.

10

Lachebek wordt geboren

Vorbereiding

Leerdoel

- Junioren kennen het verhaal van de drie mannen die op bezoek komen bij Abraham en Sara.
- Junioren weten dat op belangrijke momenten in het verhaal van Israël, God zorgt voor de geboorte van nieuwe “leiders”.

Werkboekje

Antwoorden

In het tiende vakje horen 512 stipjes te staan

In het twintigste vakje horen 524288 stipjes te staan

Indien gevraagd: in het vijfentwintigste vakje horen 16777216 stipjes te staan (ongeveer de bevolking van Nederland in 2004)

Materiaal

Adviezen

Je hebt het bijbelverhaal, werkboek en werkwijzer alle drie grondig gelezen. Je bent in staat om het verhaal uit je hoofd te vertellen.

Je weet ook welke aanpak je gaat gebruiken bij het gesprek.

Programma

Opening

Welkom

Zang

Gebed

zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Neem de junioren even mee terug naar de hoofdstukken 12, 15 en 17. Nog steeds is de beloofde zoon niet geboren. Sterker nog, ook in hoofdstuk 18 is er alweer sprake van een aankondiging. De spanning wordt er behoorlijk ingehouden. Ondertussen worden Abraham en Sara steeds ouder.

2. Activiteit

Bekijk samen de bevolkingscijfers. In dit stadium ook vragen of ze de antwoorden weten die bij de opdracht aan het einde van studie 10 zijn gesteld. Misschien is het leuk om ter plekke het volgende uit te rekenen.

*Neem het aantal aanwezige junioren
Ieder van hen krijgt twee kinderen
Hun kinderen krijgen ook ieder twee kinderen
Enz*

*Stel 4 junioren = 8 kinderen
8 kinderen = 16 kleinkinderen
16 kinderen = 32 achterkleinkinderen
Als ze dan allemaal nog leven, zou je 60 mensen in het lokaal hebben.
Als ze allemaal nog leven en getrouwd zijn gaat het om 120 mensen*

3. Verhaal

- Vertel het verhaal. Vertel ook iets over de levenswijze van nomaden. Laat bijvoorbeeld zien hoe er een maaltijd werd gekookt. Zie daarvoor o.a. bijlage 1 (hieronder). Laat ook iets merken van de overdaad. Abraham zegt dat hij iets te eten zal (laten) maken. Vervolgens is het hele kamp in rep en roer en wordt er van alles opgediend.
- Wie zijn de drie mannen? Blijkbaar gaat het om de Heer, dat wil zeggen om God zelf, en twee anderen. De twee worden niet nader omschreven. Laat dat ook zo. Soms wordt er gedaan alsof Jezus een van de bezoekers is. Dat staat er niet en daarom moet je dat idee ook niet aanmoedigen. Valt het de kinderen op hoe “normaal” de Heer beschreven wordt in het verhaal? Hij valt niet te onderscheiden van een gewoon mens. Hij praat als een mens, handelt en wandelt als een mens, hij schijnt honger te hebben....
- Maak de junioren attent op de ontwikkeling in het verhaal van de belofte. In Genesis 12 begint het als een algemene belofte. In hoofdstuk 15:4 hoort Abraham dat hij echt een zoon zal krijgen. In hoofdstuk 17:19 weet Abraham dat hij zijn zoon Isaak moet noemen en nu, in hoofdstuk 18 krijgt hij te horen dat zijn langverwachte zoon binnen het jaar geboren zal worden.
- Zorg er voor dat de junioren weten wat de naam Isaak betekent en hoe hij aan die naam is gekomen.
- Herinner de deelnemers eraan dat het niet alleen Sara is geweest die lachte. Vaak is dat het wat we horen en denken te weten. Maar ook Abraham heeft om de dwaze belofte van God gelachen (hoofdstuk 17).
- Misschien is het wenselijk om te praten over het doen van beloften. Wat doe je eigenlijk als je iets belooft? Wat bedoelen we als we zeggen dat we een belofte moeten waar maken? Wat betekent de uitspraak: beloofd is beloofd? Maakt de Heer zijn

belofte waar? Schept dat vertrouwen? Welk gevoel komt over je als iemand zijn belofte aan jou niet nakomt?

4. Verwerkingsactiviteit

Geef iedere junior een klein velletje papier. Vraag of hij/zij de zin wil afmaken die daar op staat. Ze hoeven er geen naam bij te schrijven.

Verzamel de papiertjes nadat ze zijn ingevuld en opgevouwen. Zeg dat je volgende week de papiertjes zult openvouwen en ze voor zal lezen. Als iemand dan zijn opgeschreven zin herkent en gedaan heeft wat er staat, mag hij dat zeggen. Als je volgende week niets wil zeggen (misschien omdat je vergeten bent wat je hebt opgeschreven) is dat ook goed.

Ik beloof dat ik deze week	Ik beloof dat ik deze week
Ik beloof dat ik deze week	Ik beloof dat ik deze week

Vergeet dus niet de ingeleverde beloften te bewaren!!!

11

Hoe loopt het af met Lot?

Vorbereiding

Leerdoel

Junioren raken bekend (nog meer bekend) met het verhaal van Lot die Sodom moet ontvluchten.

Junioren ervaren in het verhaal dat God (toch) rechtvaardig is.

Junioren begrijpen dat je voor anderen mag pleiten/bidden.

Werkboekje

N.v.t.

Materiaal

N.v.t.

Adviezen

Je kunt Genesis 18 en 19 goed navertellen. Je beheerst de stof in het werkboek en de werkwijzer. De leerdoelen zijn je bekend. Je hebt een duidelijk plan van aanpak voor het gesprek met de junioren

Programma

Opening

Welkom

Zang

Gebed

zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

NB. Vergeet niet dat je moet terugkomen op de verwerkingsactiviteit van verleden week. Je hebt, als het goed is, toen van iedere junior een opgeschreven belofte gekregen. Deze zou je vandaag voorlezen. Zie les 10 in deze werkwijzer als je niet meer weet wat je moet doen.

2. Activiteit

Vertel het verhaal van Orpheus en Eurydike.

Orpheus, had van Apollo een lier gekregen. Zijn muziek was zo betoverend, dat ieder mens die het hoorde er vrolijk van werd. Alles en iedereen, ook de dieren werden tot dansen verleid wanneer hij begon te spelen. Ook de mooie Eurydike was niet uit zijn buurt weg te slaan. Orpheus viel voor haar, hij werd smoorverliefd en daardoor speelde hij nog mooier. Hij vroeg haar ten huwelijk. De bruiloft werd een groot feest, maar eindigde tragisch. Tegen zonsondergang werd Eurydike gebeten door een adder. Ze stierf. Haar schim verdween naar het dodenrijk diep onder de aarde.

Orpheus gaat haar achterna. Hij daalt af in het dodenrijk. Bij de onderaardse rivier de Styx aangekomen, begint hij zo ontroerd te spelen, dat Charon, de veerman, voor zijn geluid bezwijkt en hem overzet. Zelfs Kerberos, de vreselijke hond die het dodenrijk bewaakt, kruipt gedwee terug in zijn hol.

Orpheus bereikt de troonzaal van Hades, de god van de onderwereld en speelt zijn liefdeslied voor Eurydike. Overal vergeten de schimmen en goden hun eigen verdriet. Tantalos vergeet zijn honger en dorst, Sisyphos gaat op zijn steen zitten, het rad van Ixion staat stil en de Danaïden zetten hun kruiken neer. Hades zwicht voor de prachtige muziek en laat Eurydike gaan. Er is één voorwaarde. Orpheus moet voorop lopen en mag niet achterom kijken naar Eurydike totdat ze weer in het licht van de bovenwereld zijn aangekomen. Zielsgelukkig verlaat het paar de troonzaal van Hades. Orpheus houdt zijn oren gespitst. Hij hoort de lichte voetstap van Eurydike achter zich. Wanneer hij bijna boven is en hij bijna het licht van de levenden weer kan zien, slaat zijn hart op hol. Hij hoort niets meer dan het kloppen van zijn eigen hart. De lichte voetstap van zijn bruid is verdwenen. Hij kijkt om... en ziet nog net hoe Eurydike's schim in het duister oplost.

Deze oude Griekse mythe vormt een mooie achtergrond voor het verhaal van Lots vrouw.

3. Verhaal

- Probeer het verhaal in twee scènes te verdelen. Eerst het stuk waar Abraham en de Heer uitkijken over Sodom. Daarna de vlucht van Lot.
- Benadruk de durf van Abraham wanneer hij de Heer dwingt om nog eens na te denken over wat hij gaat doen. Laat de junioren zien dat Abraham een appèl doet op Gods rechtvaardigheid. Misschien kun je dat het beste doen door twee teksten naast elkaar te zetten. In Genesis 18:19 staat dat God Abraham heeft opgedragen zijn zonen en zijn huis *gerechtigheid en recht* te doen. In 18:25 zegt Abraham tegen God: “*zou de Rechter geen recht doen?!*” Met andere woorden, als God aan mensen vraagt om rechtvaardig te handelen, zal hij dat zelf ook moeten doen! Vinden de junioren dat God altijd rechtvaardig handelt?
- Lees Genesis 19:15-28 samen nog eens door. Vraag de junioren om het verhaal op te splitsen in korte filmscènes. Wat *zien* ze gebeuren?
- In het werkboek staan een aantal vragen onder de kop: *nadenken over het verhaal*. Gebruik dit gedeelte om de junioren het verhaal opnieuw te laten doordenken.
- Eindig met de gedachte dat er in de kerk voorbede gedaan wordt. Koppel dat nogmaals aan het verhaal van Abraham die voor Sodom pleit.
In het werkboek staat een gebed dat ter afsluiting gebruikt zou kunnen worden.

12

Een moeilijk verhaal

Vorbereiding

Leerdoel

De junioren lezen het verhaal (Genesis 22) grondig met behulp van de beschreven scènes in het werkboekje.

De junioren beseffen dat het een moeilijk verhaal is.

De junioren weten welke betekenissen gegeven zijn aan het verhaal.

Werkboekje

N.v.t.

Materiaal

N.v.t.

Adviezen

Ken het bijbelverhaal. Maak het verhaal niet plat door te zeggen dat het “gewoon betekent dat Abraham gehoorzaam was aan God”. Dat is waar, maar er is meer aan de hand. Is de God die een dergelijke opdracht geeft wel een God van liefde? Is dat een God die wij onvoorwaardelijk Abba, Vader, zouden willen noemen? Moet een vader wel zo ver willen gaan dat hij bereid is zijn kind op te offeren aan zijn God?

Laat dus ruimte voor vragen bij jezelf, maar geef ook ruimte aan kinderen die hier met vragen komen. Veeg die niet van tafel en probeer ruimte te laten voor de opmerking, “ik weet het ook niet (helemaal).”

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
Zendingsbericht

NB. VERTEL DE JUNIOREN DAT DE STUDIE VAN VOLGENDE WEEK (LES 13) NIET THUIS GEMAAKT HOEFT TE WORDEN. ER WORDT VOLGENDE WEEK SAMEN AAN GEWERKT.

Lesbehandeling

1. Introductie

N.v.t.

2. Activiteit

Gebruik een groot vel papier om het volgende schema op te tekenen.

Plannen

Zondag	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag

Vraag aan de junioren wat hun plannen zijn voor de komende dagen. Laat maar roepen en schrijf op. Doe zelf ook mee.

Wanneer alles op papier staat, vraag je: wat zou er kunnen gebeuren waardoor jouw plannen niet kunnen doorgaan.

Conclusie: wat je wilt en wat je hoopt, gebeurt niet altijd.

Abraham heeft ongetwijfeld toekomstplannen voor Isaak. Dan gebeurt er iets vreselijks.....

3. Verhaal

- Maak gebruik van de scènes in het werkboek. Doe dat eventueel als volgt: lees eerst het hele verhaal in Genesis 22 weer met elkaar door. Begin daarna opnieuw, maar nu één of twee verzen tegelijk. Vergelijk die paar verzen met de beschreven scène in het werkboek. Laat de junioren vervolgens hun eigen fantasie gebruiken. Zien ze nog meer?. Zouden ze het anders willen filmen?
- In schema gezet is de aanpak:
 - a. lees Genesis 1 opnieuw
 - b. lees nu enkele verzen die samen een “scène” vormen
 - c. lees hoe die verzen in het werkboek beschreven worden
 - d. deelnemers vertellen wat zij missen of willen toevoegen aan de scène
 - e. herhaal b t/m d en ga door tot einde van het verhaal
- In het werkboek staat een gedeelte “nadenken over het verhaal” . Wellicht hebben de junioren zelf vragen over het verhaal. Geef gelegenheid om die vragen te stellen. Verzamel alle vragen, inclusief die in het werkboek. Bespreek ze nu een voor een, maar begin met de vragen die de junioren zelf hebben gesteld. Laat duidelijk blijken dat het niet nodig is om altijd een antwoord te hebben (hoewel deze leeftijdsgroep dat wel graag wil!).

4. Verwerkingsactiviteit

Maak een begin met het stripverhaal (zie werkboek).

<p>NB. VERTEL DE JUNIOREN DAT DE STUDIE VAN VOLGENDE WEEK (LES 13) NIET THUIS GEMAAKT HOEFT TE WORDEN. ER WORDT VOLGENDE WEEK SAMEN AAN GEWERKT.</p>

13

Een terugblik

Vorbereiding

Leerdoel

Herhaling van de stof

Werkboekje

De antwoorden zijn te vinden in het werkboek

Materiaal

Vragenlijst. Maak kopieën van bijlage 1 (zie hieronder)

Adviezen

Je hebt zelf de vragen beantwoord.

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
zendingsbericht

Lesbehandeling

Er is vorige week op gewezen dat studie 13 vandaag gezamenlijk zou worden gedaan.

Geef iedere deelnemer een kopie van de vragenlijst. Afhankelijk van het aantal deelnemers werken ze individueel of in groepjes aan het opzoeken van de antwoorden. Maak er geen wedstrijd van.

Wanneer de groep klaar is verzamel je iedereen rond de tafel. Zorg ervoor dat je zelf weet welke antwoorden juist zijn!!!

Bijlage 1 (studie 13)

Vragenlijst

Dag 1 en 4 hebben met elkaar te maken omdat

.....
.....

Dag 2 en 5

.....
.....

Dag 3 en 6

.....
.....

Isaak zou in het Nederlands Lachebek kunnen heten omdat

.....

Er zijn in het heelal

Er zijn meer sterren in het heelal dan zandkorrels op alle stranden van de wereld?
JA of NEE.

De mens is het beeld van God. Dat betekent dat

.....
.....

Wat betekent het hebreeuwse woord *tof*?

Waar ligt de Dode Zee?

In Genesis hoofdstuk 3 schamen Adam en Eva zich voor elkaar en zijn ze bang voor God.
Wat doet God zodat ze zich niet langer schamen?

.....
.....

Wat betekent de naam Kaïn?

Wat betekent de naam Abel?

De oude Babyloniërs hadden ook een verhaal over de zondvloed. Ook in dat verhaal moest iemand een boot of ark bouwen. Hoe heette hij?

.....

In welke stad staat deze wolkenkrabber?

Weet je nog hoe hoog hij is?

Babel-babbel-balal

Babel werd een babbelstad, staat er in een liedje. In Genesis 11 staat dat Babel verandert in balal. Wat betekent balal?

.....

In welke stad heeft Abraham niet gewoond?

Sichem	Betel
Hebron	Jeruzalem

.....

Abram wordt A.....
Saraï wordt S.....

Goed of fout?

- Rachel hoort bij Samuël
- Hanna hoort bij Jozef
- Maria hoort bij Jezus
- Elisabet hoort bij Mozes

De vrouw van Lot kijkt achterom en wordt

Nadat hij gewaarschuwd is door de twee mannen, verlaat Lot de stad Sodom meteen. Juist?
Of onjuist?

Bij welk verhaal in Genesis is deze afbeelding gebruikt? Weet je nog om welke tekst het gaat?

.....
.....

Waarom trouwen Joodse mensen vaak op dinsdag?
Omdat

.....
.....

**Driemaandelijke uitgave van het Kerkgenootschap der
Zevende-dags Adventisten der Nederlandse Unie
Copyright: Afdeling Vorming & Toerusting
Amersfoortseweg 18, 3712 BC Huis ter Heide**